І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 85. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ТРАВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 11, 1967 No. 85. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Середа, 10-го травня, 1967

В АМЕРИЦІ

ЗА СКАСУВАННЯ КОЛЕГІЇ ЕЛЕКТОРІВ і за безпосередній вибір Президента ЗДА самими виборцями. При кінці минулого року Американське Правниче Товариство схвалило резолюцію, щоб змінити Конституцію й скасувати Колегію Електорів, бо Президента мали б вибирати безпосередньо самі виборці. На цю саму тему говорив в Сенаті провідник республіканської меншости Еверетт МакКінлі Дірксен, який пригадав давню історію, коли демократичний кандидат Стифен А. Даглес дістав був у президентських виборах 29 відсотків всіх відданих голосів і дістав був тільки 4 голоси електорів, а республіканський кандидат Абрагам Лінкольн дістав 39 відсотків голосів і здобув більшість електорських голосів. Справу зміни Конституції в пункті вибору Президента мають цього року вирішувати в Конґресі.

СТАН ЗДОРОВ'Я КОЛИШНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА Д. Д. Айзенгавера поправився, і він міг вже прийняти харчі в плинному стані. Айзенгавера відвезли до шпиталю Волтера Ріда у Вашинґтоні з фарми в Геттисбурґу, Па., вночі з суботи на неділю, коли він несподівано занедужав на запалення шлункової оболони. До нього не допускали чужих відвідувачів, тільки членів найближчої родини: його дружини і сина. Інформаційний службовик шпиталю підполковник Едвард Дж. Костелло сказав, що не знає, як довго Айзенгавер залишиться в шпиталі, хоч „все йде до кращого".

РОКЕФЕЛЛЕР ДОПОМАГАЄ РОМНІ, дозволивши голові Стейтового Республіканського Комітету Карлові Спедові залишити своє дотеперішнє становище та працювати для мишиґенського губернатора Джорджа Ромні, який має старатися про номінацію на кандидата на президента в 1968-му році. Спед очолював Стейтовий Республіканський Комітет від 2-го лютого 1965-го року і був найближчою довіреною особою губернатора Рокефеллера. Рокефеллер підтримує кандидатуру Ромні і тому схвалює рішення Спеда помагати мишиґенському губернаторові. Рокефеллер хвалить Ромні за те, що врятував фінанси стейту Мишиґен, змодернізував стейтову Конституцію та поставив цей стейт між поступові стейти, і тому Ромні надається на те, щоб стати президентом цієї країни.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПСИХІЯТРИЧНЕ ТОВАРИСТВО стверджує, що між лікарями і психіятрами є більший відсоток самовбивств, як між іншими професіоналістами. Досліджували смертні випадки між лікарями від травня 1965-го року до лютого 1967 і стверджено, що на 100,000 лікарів згинули від самовбивства 33 особи, двічі більше, як між білими американськими чоловіками. Для психіятрів це число становило 70, майже чотири рази більше, як між білими американцями. Д-р Волтер Дж. Фрімен із Сан Хозе в Каліфорнії нарахував, що 203 психіятри згинули внаслідок самовбивства в роках 1895 - 1965, а 54 з них згинули в роках 1960 - 1965. Майже третина з них були у віці до 30-ох років.

У СВІТІ

ЗА 2 МИЛІ НА ПІВДЕНЬ ВІД ЗДЕМІЛІТАРИЗОВАНОЇ ЗОНИ У В'ЄТНАМІ ВІДБУЛАСЯ в минулу середу битва, в якій згинули 44 американські морські піхотинці. Після битви нараховано на бойовищі 179 ворожих трупів. Командант морської піхоти у В'єтнамі генерал Луїс В. Волт прибув на місце тієї битви: одна ворожа граната вибухла за 15 стіп від нього. Шеф його операційного відділу полк. Джеймс Барретт був ранений, а адьютант капітан Біллі Лі був контужений.

У ТОКІО ПЕРЕБУВАВ ГОЛОВНИЙ ПРЕДСТАВНИК ЗДА на Женевській конференції роззброєння Вільям Фостер. Він конферував з японським міністром закордонних справ Такео Мікі й іншими представниками уряду про застереження, що їх має Японія проти тексту договору проти поширення атомової зброї, що його виготовлено в американсько - совєтських нарадах. Японський міністер звернувся до Фостера з просьбою, щоб з Америки приїхали до Японії науковці для розгляду можливостей ужити атомову енергію для мирних цілей в Японії.

У МОСКВІ ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНИК „Невідомому воякові". Генеральний секретар компартії СССР Леонід Брежнєв запалив „вічний вогонь". Тіло того невідомого вояка перенесли із збірної могили совєтських вояків з-під Москви, коли впало там багато совєтських вояків в обороні Москви проти німців у 1941/42 рр. На плиті видне напис: „Твоє ім'я не відоме — твоє діло безсмертне".

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА ПІДНЕСЕ У СТАН „ЛИЦАРІВ" сера Френсіса Чайчестера, 65-річного аматора плавби на вітрильнику, який сам один плив на довгому на 53 стопи вітрильнику довкола світу, обрахувавши ту подорож на 107 днів. Він прибув уже до Сиднею в Австралії і вертається до рідної йому Англії довкола Рогу Доброї Надії. В січні минулого року піднесено вже його в шляхетський стан, а коли він вернеться — то на спеціяльній параді в Ґринвічі королева має вдарити Чайчестера по рамені мечем, що ним її славна попередниця Єлисавета I піднесла в стан лицарів близько 400 років тому славетного Френсіса Дрейка.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПОСТАЛА нова політична партія „Національних народників" — поміркований відлам скрайньої правої Національно - демократичної партії, в якій настав розкол. Головою тієї нової партії є Фріц Тілен, колишній голова Націонал - демократичної партії, який попав в гострий конфлікт з своїм заступником Адольфом фон Тадденом, при чому один одного викидали з партійної управи. Тілен і його заступник Фріц Вінкельман не були членами гітлерівської нацистської партії і тому вони сподіваються, що їх не будуть утотожнювати з неонацизмом.

ПРЕМ'ЄР ШВЕЦІЇ ТАГЕ ЕРЛЯНДЕР ПРИЗНАВ, що президент Джансон дуже не вдоволений, що так званий „суд" над „воєнними злочинцями", наспраді над Джансоном, відбувається у Стокгольмі. На цю тему розмовляв з Ерляндером асистент Президента Волт Ростов під час перебування у Бонні президента Джансона і Ерляндера на похоронах кол. канцлера Конрада Аденауера. Зате Ерляндер заперечив наче б сам президент Джансон писав до нього у цій справі.

ЗДА ЗГОЛОСИЛИ ПРОТЕСТ до Міжнародного Червоного Хреста у Женеві проти прилюдного показування полонених американських летунів та використовування їх для совєтської антиамериканської пропаґанди. Забороняє робити таке міжнародна конвенція про ставлення до воєнних полонених. В американському протесті звернено увагу, що обводили по вулицях Ганою і насміхались над полоненими, які були ранені і хворі.

Сенат схвалив „виборчий податок" і податкові полегші для бізнесменів

Вашинґтон. — 9-го травня Сенат більшістю 93-ох до 4-ох голосів схвалив так званий „виборчий податок", але застеріг собі право видати до нього виконний розпорядок про те, як мають бути розділені фонди, що будуть зібрані на цю ціль при платенні податків. Сенат більшістю 93 голосів до одного схвалив і виборчі полегші для бізнесменів, які вкладають фонди в інвестиції у свої підприємства. Проєкт про виборчий податок, який схвалила Палата Репрезентантів в минулому році, Сенат тричі відкидав. Тепер він його прийняв, але цей закон не може діяти так довго, поки Сенат не схвалить окремого статуту до нього, щоб можна було його справедливо розділити. Коли Сенат схвалить цей статут, тоді вже в найближчому році кожний платник податків зможе на податковій заяві зазначити, що він погоджується на те, щоб до його податку дописати один доляр на виборчу кампанію для кандидатів на президента.

Схвалений проєкт про цей податок переслано до Конґресової Конференції, яка має узгіднити обидва його тексти, прийняті Палатою і Сенатом. Сенатська Фінансова Комісія має почати переслухання в справі виконного розпорядку про розділювання виборчого податку.

Ікс-проміння має нищити ворожі керовані ракети

Вашинґтон. — Директор Оборонного й Інженерського Досліду д-р Джан С. Фостер зізнавав в Сенатській Підкомісії в справах роззброєння, і тепер його зізнання опубліковано, з яких виходить, що ЗДА плянують застосувати в поборюванні ворожих керованих ракет ікс-проміння. Д-р Фостер заявив, що тепер не треба буде випускати протиракетну зброю таким способом, щоб вона мусіла поцілити ворожу керовану ракету, бо ікс-проміння в протиракетній зброї зможуть знищити ворожу ракету, коли вони зв'яжуться з протиракетної зброї в аклькадацять миль у віддалі від повітряного ворога. Стверджено, що на висоті 300,000 стіп атомова ракета після вибуху витворює таке сильне проміння ікс, яке зможе знищити ворожу ракету з віддалі. Заступник секретаря оборони Сайрус С. Венс заявив, що комуністичний Китай випробує вже керовані ракети. Але проти цих ракет можна буде створити таку оборону, яка забезпечить цілу країну проти знищення. Американські фахівці здогадуються, що і СССР використовує „ікс-проміння" в системі протиракетної оборони. Совєтський Союз вже розбудовує протиракетну оборонну систему довкола Москви та інших важливих міст і районів.

Губернатор Невади пропонує, щоб беспубліканський виборчий список очолював Ніксон і Ріґен

Карсон Сіті, Невада. — Губернатор республіканець Невади Пол Лексолт заявив, що республіканський виборчий список в 1968-му році повинні очолити колишній віце-президент Ричард М. Ніксон і каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен. Губернатор Лексолт заявив в пресовому інтерв'ю, що сам Ніксон не зможе здобути номінації на кандидата на президента, але коли він кандидуватиме разом із губернатором Ріґеном, то здобуде прихильність консерватистів, які, на думку Лексолта, матимуть більшість на Номінаційній Конвенції. Губернатор Лексолт твердить, що Ніксон має ще численних прихильників, хоч він програв вибори в 1960-му році до президента Кеннеді, а в 1962-му році не здобув посту губернатора в Каліфорнії, бо вибори виграв тоді демократ Бравн. „Ріґен, — казав Лексолт, — допоможе Ніксонові здобути номінацію".

Проф. Ю. Шевельов і проф. І. Фізер виступлять у Військовій Академії

Вест Пойнт, Ню Йорк. — У 34-ій щорічній науковій Конференції Американського Товариства викладачів слов'янських і східньо-европейських мов, що відбудеться у Північній авдиторії військової Академії „Вест Пойнт" 13-го травня, візьмуть участь, крім інших науковців, два відомі науковці-україністи: проф. Колюмбійського університету Юрій Шевельов, який прочитає доповідь „50 років совєтського слов'янознавства — замішання і досягнення", і проф. Іван Фізер з Рутґерського університету, який головуватиме на цій науковій конференції. Крім низки доповідей, там відбудеться також Виставка слов'янських видань, зустріч з кадетами Академії, гостинний обід та ін.

Гуцульський Храм відбувся на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. — Т-во „Гуцульщина" влаштувала в дні свого покровителя св. Юрія, Гуцульський Храм, що відбувся тут при численній участі гуцулів і запрошених гостей, в днях 6-7 травня 1967. Під тужливі звуки трембіти, що її зладив б. в'язень совєтського концентраційного табору, Храм відкрив голова Т-ва інж. Р. Верґун. Першого дня Храму відбулося відкриття виставки гуцульського мистецтва та літератури про Гуцульщину. Ці виставки відкрив голова Культурно - Видавничої Комісії інж. Р. Кобрінський, вказуючи на красоту і красу гуцульської ноші, дерев'яних виробів, кераміки, виробів з мосяжу і ін. Виставку гуцульського мистецтва влаштував І. Делет зі своїх збірок; виставку літератури про Гуцульщину влаштовано при допомозі книгозбірні НТШ і одної приватної бібліотеки.

З черги відбувся в залі „Веселки" вечір живого слова. Реферат про рецитатора Ю. Геника - Березовського відчитав інж. Р. Степаняк, з фонографічних записів відтворено деякі рецитації Геника - Березовського, а саме з творів Олеся, Франка і Стефаника. Увечері відбувся бенкет, тостмайстром якого був інж. Р. Верґун. Усні привіти передали: о. предс. М. Харина — від „Провидіння", заст. головного предсідника В. Сохан — від УНСоюзу, інж. Р. Кобринський — від Наукового Товариства імени Шевченка, ред. І. Дурбак — від Комісії Реґіональних Дослідів НТШ, ред. В. Верґан — від УРСоюзу, др. С. Федюк — від нюйоркської станиці Братства Українських Дивізійників і ред. Л. Бурачинська — від Союзу Українок. Крім того наспіли письмові привіти від ВПреос. о. П. Корни-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В ПЕРШІЙ ЛІНІЇ ВОГНЮ

Генерал Луїс В. Волт, командант Корпусу Морської Піхоти ЗДА в Південному В'єтнамі, командує під вогнем комуністичних міньометів поблизу Кон Тієн, зараз біля здемілітаризованої зони, що розділює Південний В'єтнам від Північного.

У В'єтнамі згинула піяністка-кореспондентка Філіппа Скайлер

Сайґон. — Американська піяністка й кореспондентка „Менчестер Юніон Лідера" з Ню Гемпширу, 35-річна Філіппа Дюк Скайлер, згинула 9 травня ц. р. в катастрофі гелікоптера недалеко великої американської бази в Данангу. Гелікоптер, який віз 14 осіб, впав у затоку за 10 хвилин перед приземленням. Пілота, трьох інших членів залоги і восьмеро дітей, що їх евакуйовано з іншого загроженого місця власне під опікою Філіппи Скайлер, вирятовано й перевезено до шпиталю. Катастрофа того гелікоптера не прийшла внаслідку ворожого обстрілу: окрема комісія досліджує її причину. Скайлер, яка була популярною в Америці піяністкою і концертувала перед останнім Великоднем у Сайгоні, як гість амбасадора Генрі Кебота Ладжа, мала 20 травня ц. р. остаточно вернутися до ЗДА і мала вже заповіджену свою доповідь на Асоціяції Жіночої Преси у Ню Йорку. Батько Філіппи Скайлер є муринським письменником-журналістом, а мати — біла. Це вже 10-ий з черги американський пресовий кореспондент, який згинув у В'єтнамі, у виконуванні своєї журналістичної професії, сполученої з харитативною місією. З інших подій у В'єтнамі слід згадати про п'яте з черги бомбардування летовища Галяк у Північному В'єтнамі: глибокі ями від бомб зробили те летовище непридатним до дальшого вжитку. Проте совєтські літаки типу МІГ стаціонували на трьох летовищах на півночі від Ганою і двох недалеко Гайфону, що їх до цього часу не бомбардовано внаслідку заборони з Вашинґтону. Недалеко міста Хесань на півночі Південного В'єтнаму американці вбили у 5-годинній битві 31 північно-в'єтнамського вояка. Недалеко того бойовища відкрито могилу, де були похоронені 203 північно-в'єтнамські вояки.

Британія заперечує тісне пов'язання свого озброєння із ЗДА

Лондон. — Британський уряд рішив не купувати в Америці ракет типу „Посейдон", а британський прем'єр Гаролд Вілсон в радіо-телевізійному інтерв'ю виразно підкреслив, що Британія не стоїть в ніякій залежності від Америки у своєму атомовому зброєнні. Зокрема, він відпекався будь - якої подібної умови з ЗДА, як її уряд прем'єра Гарольда Мекміллена зробив був у Нессо на Багамських островах в грудні 1962 році з президентом Джаном Кеннеді. За умовою з 1962 року, Британія будує свої чотири підводні човни, які мають бути виновані в 64 атомові ракети „Поляріс". Ракета „Посейдон" — сильніша й досконаліша й Америка задумує ступнево заступити всі давні ракети „Поляріс" ракетами „Посейдон". Заввага Вілсона має — за твердженням коментаторів — політичні значення: Британія старається тепер за прийняття її до Европейської Економічної Спільноти, а значить врази-лівість президента де Голля на пункті „верховодства" Америки в европейських справах — хоче йти по лінії настроїв і фразеології де Голля.

Д-р Закір Гусаін обраний на президента Індії

Ню Делі. 9 травня ц. р. офіційно проголошено, що віце-президент д-р Закір Гусаін був обраний великою більшістю голосів на третього з черги президента республіки Індії. Вибори відбулися ще минулої суботи: голосували 4.130 електорів, які репрезентували 855.000 голосів. Суперником Гусаіна був кандидат сімох опозиційних партій, колишній голова Найвищого Суду Кока Субба Рао. Свою перемогу д-р Закір Гусаін, професор, завдячує сильній підтримці збоку прем'єра Індіри Ганді та дезерції багатьох членів опозиційних партій, які всупереч вказівкам від партійної верхівки голосували на Гусаіна. Його вибір — стверджують найперші коментатори — скріпить становище прем'єра Індіри Ганді, як також у ту течію, яка пропагує розмежування релігійних справ від державно-політичних: новообраний президент є мусулманином, а мусулмани становлять в Індії тільки 10% населення.

Петро Задорецький помер у Вашингтоні

Вашинґтон. — У вівторок, 9-го травня 1967, тут помер на 77-му році життя один із найвидатніших і найбільш заслужених українців-піонерів в Америці, сл. п. Петро Задорецький. Був співосновником та активним членом кількох Відділів УНСоюзу та впродовж довгих років одним з найактивніших провідних діячів у Ню Йорку, основником і довголітнім керівником першої української радіопрограми. Осиротив дві дочки і сина з родинами, активних в українському житті. Похорон відбудеться в Ню Йорку з похоронного заведення Петра Яреми в суботу.

У Вашинґтоні відбулася протикомуністична маніфестація матерів американських вояків

Вашинґтон (М. Л.) — В четвер 4-го травня ц. р. делегатки протикомуністичної організації "Mothers' Crusade", з понад тридцятих стейтів ЗДА, вручили петиції своїм конґресменам у Вашинґтоні, з домаганням припинити торговельні взаємини зі Совєтським Союзом та його сателітами, а також з вимогою продовжування воєнної дії у В'єтнамі до їх побідного завершення. Петиції звернені до Уряду ЗДА та його Президента. Віддання петицій відбулося в год. 10-11 ранку. О год. 2-гій попол. американки, делегатки „Мадерс Крусейд", українки, делегатки Головної Управи ООЧСУ і делегатки „Організації Поневолених Націй", сформували протестаційний похід. Маніфестантки, з прапорами і численними транспарентами протикомуністичного змісту, зібрались на розі 15-ої вул. і Конституціюшен евеню і подались в напрямі Білого Дому. Багато американок були зодягнені в костюми, пошиті в американських прапорних кольорах, представниці поневолених націй в своїх народних строях. Українки несли український і американський прапори. Під Білим Домом маніфестантки чекали численні репортери, фотографи та телевізійні кінорепортери. Тут офіційному представникові Президента Держави доручено передати Президентові домагання маніфестанток заперестати давати допомогу комуністам „в харчах і машинах... зашо Америка у відплату одержує тіла американських синів, вбитих російськими кулями...". Від багатьох відділів ОЖ ООЧСУ, день перед маніфестацією, вислано телеграми до Президента Джансона, того самого змісту. Цілістю маніфестації проводили п-ні Дале Муріяг, президентка „Хрестоносного Походу Матерів" і екзекутивна її заступниця Биртон Джансон. Українська делеґація в складі пань: М. Ласовської, С. Бернадин, Д. Степаняк, Л. Костик і дружинниць СУМА, прапороносиць М. Данилів і Б. Заяць, о годині 4.45 прибули на арлінґтонське кладовище, де при повному церемоніялі, під жалібні звуки сурми, складено на могилі Невідомого вояка вінок від українських матерів. Церемоніял цей глибоко зворушив нашу делегацію, бо складення вінка відбулося в 50-ті роковини відновлення нашої державности, оплачене гекатомбами впавших героїв, та в 25-ліття леґендарної УПА, так далеко від нашої батьківщини, де сьогодні ми не можемо в такій формі пошанувати світлої пам'яті впавших.

О год. 5:30 відбулося друге складення вінка від американських матерів.

Голова ПУН О. Штуль-Жданович перейшов операцію

Провід Українських Націоналістів інформує, що його голова, ред. Олег Штуль-Жданович, під час свого побуту в Канаді перейшов операцію і що стан його здоров'я з кожним днем поліпшується й очікується, що він уже в короткому часі повернеться до виконування своїх обов'язків. Повідомлення датоване 7-го травня 1967.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СВЯТО ГЕРОЇВ У БРУКЛИНІ

Бруклин, Н. Й. — Членство ООЧСУ і Осередку СУМА у Бруклині відзначило Свято Героїв доповіддю К. Василика „Герої — це моральний капітал народу". У мистецькій частині яких 80 присутніх прослухали кілька рецитацій поезій, у виконанні сумівців з Ню Йорку, яких підготував Д. Карась. Свято відкрив голова місцевого Осередку СУМА В. Галатин, а в кінці промовляв голова Відділу ООЧСУ у Бруклині Іван Макар.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОМУА

Ню Йорк. — Загальні Збори Об'єднання мистців українців в Америці, які мали відбутися в неділю 14 травня, з уваги на неділю Академію у честь Івана Франка у Карнеґі Гол, відбудуться в суботу о год. 1 по пол. у власній домівці в Літературно-мистецькому Клюбі. 30 квітня ц. р. відкрито у тій новій домівці ОМУА в Ню Йорку постійну виставку образів, які охоплюють 40 олійів, 6 пастель, 4 темпери, 3 акварелі й 1 дереворит. Виставка відкрита по п'ятницях, суботах і неділях пополудні.

ДВІ ДОПОВІДІ НА ФРАНКІВСЬКІЙ ВИСТАВЦІ

Ню Йорк. — У суботу 6 травня у великій залі Українського Народного Дому, де відбувається імпозантна Франківська Виставка, в тому книжок, рукописів, картин та поштових значків, по полудні були прочитані для небагатьох слухачів дві цікаві доповіді — про більшу українську книгу на еміграції, ред. Василя Качмаря, голови Українського Християнського Руху в Америці, та про українську літературу і книгу — п-ні Наталії Чапленко. Вступне слово перед доповідями виголосив керівник Виставкової Комісії Ділового Комітету для Франківського Свята Ярослав Пастушенко.

ВАТИКАНСЬКЕ РАДІО ЩОДЕННО НАДАЄ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Українські радіопередачі з Ватикану є щодня в годині 6-ій вечором середньо-европейського часу або 8-ій веч. київського часу. Ці передачі трансмітовані на коротких хвилях, у (зимі 48, 47, 31, 10, 41, 48 та (влітi) 41, 38, 31, 10 і 25,55 сотих метра, як теж на середній хвилі 196 метрів. Кожної неділі є Божественна св. Літургія візантійського обряду о год. 5.15 середньо-европейського часу, або 7.15 веч. київського часу.

Українські радіопересилання з Ватикану мають упродовж тижня такі теми й програми:

Понеділок — Дочасне й вічне (апологетика). Вівторок — Огляд, зокрема культурно-релігійний, української преси у вільному світі. Середа — історія християнства в Україні. Четвер — З життя Церкви і католицького світу. П'ятниця — Катехизація дітвори. Субота — пастирські рефлекси (комунізм та ін. „ізми"). Неділя — Служба Божа. Недільна проповідь триває 10-12 хвилин.

ТАМАРА ВОЖАКІВСЬКА СОЛІСТКОЮ В АМЕРИКАНСЬКОМУ БАЛЕТІ

Ню Йорк. — Балерина Тамара Вожаківська виступить солісткою в балеті „Дізмемберд Сейбл" (Адам і Ева). Тамара виконуватиме там ролю Еви, а славний соліст Газ Соломонс, мол. — ролю Адама. Концерт влаштовує знаменита балерина і хореограф Нерл Лонґ. Відбудеться він у п'ятницю 12 травня в концертовій залі Гантер — коледж, Ню Йорк, і пізніше буде переданий по телевізії. Початок о год. 8 : 30.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

На шляху до великого

Світовий Конгрес Вільних Українців, що має відбутися в Ню Йорку в тижні від 12 до 19-го листопада цього року, майже щодо дня точно у 50-річчя проголошення Третього Універсалу Української Центральної Ради, це — вважаємо — найбільша справа, на яку українці, на волі сущі, можуть в теперішніх обставинах спромогтися. Ще недавно, зокрема під час і після попередніх нарад Підготовного Комітету Пан - Американської Української Конференції для Світового Конгресу Вільних Українців, які відбулися у Вінніпегу, можна було мати всілякі сумніви не тільки щодо успіху Конгресу, але навіть щодо можливостей його відбуття. Це й було причиною кількох алярмуючих коментарів у „Свободі". Надію на полагодження справи зв'язувано ще з нарадами Підготовного Комітету, призначеними на перший тиждень травня в Торонті.

Ці наради відбулися, і вони надію виправдали. Тепер уже ніхто не повинен мати сумніву, що в нормальному розвитку подій наш Світовий Конгрес відбудеться і що він у наших внутрішніх обставинах і в зовнішній ситуації повинен мати повний успіх. Очевидно, що ще є труднощі, ще треба полагодити ряд справ, але основну підготову вже проведено, головні підвалини вже покладено, а останні наради Підготовного Комітету в Торонті виявили досить і доброї волі і здорового розуму, щоб це велике діло довести до успішного завершення.

Не багато буває в нас таких зібрань, де так добре були б збалансовані та заступлені виразники всіх наших концепцій, програм і угруповань, як вони були заступлені на нарадах у Торонті. І не багато буває у нас таких зібрань, на яких виявлено б стільки почуття відповідальности, стільки доброї волі і бажання полагодити суперечності. Очевидно, що були виїмки, але вони не тільки не заперечують, але ще й підкреслюють сказане.

Практична підготова СКВУ ведеться вже майже вісім років. Багато в цій справі сказано і написано слів, багато разів „схрещувано мечі", були часи і випадки, коли справа „висіла на волоску" — як це було на попередніх нарадах Підготовного Комітету в Вінніпегу. Але завжди знаходився якийсь вихід, завжди — сказавши образово — корабель підготови СКВУ щасливо оминав численні Сциллі і Харибди, і сьогодні він уже майже на чистих водах упевнено пливе до своєї мети — до СКВУ в Ню Йорку в листопаді цього року.

Можливо, що цей Конгрес не буде такий, як багато з нас собі цього бажало б, можливо, він не здійснить усіх наших надій і не задовольнить усіх наших прагнень, але не відразу ж і Рим збудували, не відразу можна полагодити всі справи та розв'язати всі проблеми, що стоять перед українцями у вільному світі. Це й не є завданням СКВУ, бо не для розв'язування і полагодження всіх наших справ його скликається, а для створення кращих умов і передумов такого розв'язування і полагодження, що може вимагати ще багато часу, труду і жертв. СКВУ має вже багато виглядів на те, щоб це своє завдання виконати. Підготовлюючись уже цілком конкретно до СКВУ, ми є напраду на шляху до великого.

Невдала комедія „суду"

Після того, як французький уряд заборонив так званому „Міжнародному Трибуналові для воєнних злочинців" засідати у Парижі, ця пародія суду відбувається від минулого тижня у Стокгольмі. Насправді — це збиранина 17-ох комуністів або пацифістів - комунофілів різних національностей, — англійців, американців, французів, в'єтнамців, сербів і інших, зорганізованих за ініціятивою англійського філософа - пацифіста, „сальонового комунофіла", Бертранда Рассела. Однак, сам Рассел передбачав, що той „суд над воєнними злочинцями" може не відбутися, бо „більшість людей, що їх ми запросимо, не з'явиться".

Так і сталося. Ціллю цієї імпрези було доказати, що американці поводяться у В'єтнамі так, як поводились нацисти за другої світової війни, і тому треба „судити" президента Джансона так само, як судили нацистських воєнних злочинців у Нюрнберзі. Пішовши на 100% по комуністичній лінії, прийнявши комуністичну тезу, що агресором у В'єтнамі є З'єднані Держави, цілком промовчавши терор комуністичного підпілля у Південному В'єтнамі та участь регулярного війська Північного В'єтнаму у війні — впорядники стокгольмської імпрези прийняли штамп комуністичної агітки, і з тією хвилиною втратили всяку повагу у широкому світі. Хоч у нейтральній Швеції з її соціялістичним урядом є дуже сильна пацифістична течія, опозиційна супроти політики Америки у В'єтнамі, група шведських демонстрантів носила перед будинком, в якому засідав „суд", транспарент з написом: „Коли будете розглядати агресію комуністів?"

Відомий американський публіцист Роско Друммонд у своїй статті на цю тему покликається на стокгольмського кореспондента лондонського „Економіста", який стверджує, що переборщування у комуністичній пропаґанді на тому „суді" і ароґанція „суддів" засоромлює шведських комуністів. Не дуже захоплені тією імпрезою теж московські комуністи, подають про неї вістки у своїй пресі дуже рідко й скупо і заповіли власний „суд" над „американськими імперіялістами - агресорами".

Комунізм уже надто відомий у світі, щоб його пропаганда могла знаходити відгук. Коли хтось говорить про „мільйон" убитих американцями дітей у В'єтнамі, а промовчує десятки тисяч убитих терористами цивільних осіб, то, очевидно, такий „суд" — це комедія, яка сама себе дискредитувала.

„Трибунал для воєнних злочинців" лорда Рассела скомпромітував не тільки себе, але й кинув тінь на тих американських критиків політики президента Джансона у В'єтнамі, які, будучи безсумнівними американськими державниками - патріотами, все ж уважають за недоцільне вести дорогу й виснажливу війну у В'єтнамі. Цей отой „суд" у Стокгольмі став на рівну дошку з тими демонстрантами у нюйоркському Сентрал Парку, які палили американські прапори. Поминаючи мотиви одних і других — раптом усі ті критики президента Джансона опинились наспраді на одній лінії і з отими, що палили зорвані американські прапори і тими стокгольмськими „суддями", що так само „засуджували" бомбардування Північного В'єтнаму і так само свої оскарження адресували виключно до Вашингтону, а не до Ганою.

Отож підсумки акції Бертранда Рассела з усіх поглядів жалюгідні.

Іван Розгін

ЗАГОВОРИТИ НА ПОВНИЙ ГОЛОС

Багато наших періодичних органів опублікували „Заклик" колишніх членів українських парляментів та урядів, обраних на рідних землях за часів визвольної боротьби. Цей заклик, що його підписали 19 осіб на чолі з колишнім прем'єром уряду УНР — проф. Б. Мартосом, заслуговує на пильну увагу українського громадянства.

Найперше — самий факт згуртування всіх колишніх членів українських парляментів — Української Центральної Ради, Установчих Зборів, Українського Трудового Конгресу, Національної Ради ЗОУНР, Сойму Карпатської України, треба розглядати, як дуже позитивне явище. Шкода, що сталося це аж тепер, і що багатьох членів українських парляментів немає в живих.

Цю організацію, чи об'єднання треба поширити на цілий світ — на Канаду, Европу, Австралію, Південну Америку.

Колишні члени українських парляментів звертаються до українського громадянства з дуже скромними побажаннями: 1. віддати найглибшу пошану пам'яті лицарів і мучеників Великої Української Ідеї, що за неї поклали своє життя і 2. урочисто, гідно та одноцушно відзначити впродовж ювілейного року події, що відбувалися 50 років тому в Україні, зокрема державно-творчий первопочин та визвольну боротьбу.

Прочитавши цей „Заклик", ми зі свого боку додаємо, що треба вшанувати всіх творців новітньої української державности, в тому числі й живих ще серед нас авторів „Заклику" та всяких ветеранів визвольної боротьби і всіх політичних та культурних діячів.

Ми вважаємо, що на всіх ювілейних імпрезах упродовж року обов'язково треба виявляти пошану до учасників визвольної боротьби 1917-1920 років. Показати їх своїм і чужим, а особливо молоді — пластунам, сумівцям, сумкивцям, учням шкіл українознавства, студентам високих шкіл — як живих учасників визвольної боротьби, творців української державности, яку ми рік-у-рік 22 січня відзначаємо.

Тому, що серед них маємо вчених, громадських і політичних діячів, літераторів, працівників на церковно-релігійному полі, добре було б послухати їх живе слово — спогади про окремі події з їх минулої діяльности. Проф. Б. Мартос, полк. В. Кедровський, проф. М. Чубатий, письменник Ф. Мелешко, проф. В. Приходько, інж. К. Туркало, проф. Я. Зозуля, проф. А. Штефан, д-р Т. Олесюк, проф. О. Мірчак — кожний з них добрий промовець, автор друкованих праць, отже, може бути не тільки прикрасою ювілейних відзначень, а й „школою" для молодшого покоління.

В інших країнах нашого поселення також є колишні члени українських парляментів, члени українських урядів, ветерани визвольної боротьби.

Підготовчий Комітет СКВУ повинен запросити всіх колишніх членів українських ветеранів визвольної боротьби 1917-1920 років як почесних членів СКВУ і тим піднести вагу Конгресу як чинника справді всенаціонального.

Український Державний Центр та члени українських парляментів і урядів говоритимуть від імени українців, що перебувають на Батьківщині, тоді як представники українських організацій різних країн говоритимуть тільки від імени своїх організацій та громад країн свого нового поселення.

Маємо можливість на форумі СКВУ заговорити на повний голос також устами обранців цілої української нації і тих, що своєю кров'ю скропили славні 1917-1920 роки.

Греція повернеться до парляментаризму після зміни конституції

Атени. — Один із трьох членів військової хунти у Греції, міністер внутрішніх справ генерал Стиліянос Патакос заявив на пресовій конференції, що Греція повернеться до парляментарно - конституційної системи після зміни деяких конституційних постанов, що їх уряд передасть під всенародний референдум. Патакос не назвав докладніше, чого саме будуть торкатися ті зміни, але підкреслив загально, що вони мають виключити в майбутньому „партійні помилки". Водночас генерал Патакос рішуче заперечив, наче б між членами військової хунти були будь-які поважні розбіжності. Патакос з усіх військовиків у новому уряді найчастіше буває у короля Константина і його загально вважають, що він висловлює бажання короля, щоб якнайшвидше вернутися до парляментарно - конституційної системи правління. За заявою того міністра — призначено вже 25-членну комісію для запропонування потрібних змін у конституції, при чому між членами тієї комісії є правники, економісти й інші фахівці. Зменшення числа послів, запевнення більшої стабільности урядам, обмеження парляменту у висловлюванні недовір'я урядові і т. п. напрямні мають лягти в основу проєктованої зміни.

ДВОТОМНИК М. КОСТОМАРОВА

У київському видавництві „Дніпро" вийшов перший том двотомника „всього найціннішого з творчої спадщини" М. Костомарова, з великою передмовою Є. Шаблівського, який віддавна спеціялізується на „наукових" партійних коментарях. До першого тому ввійшли, очевидно, пересіяні вірші із збірок М. Костомарова, а також драми „Сава Чалий", „Переяславська ніч", рос. мовою „Еллини Тавриди", переклади з Байрона та Шекспіра.

Олена Кононенко - Трофимовська

ДО АНАЛІЗИ ТВОРЕННЯ КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ

Інж. М. Ільків у ч. 60 „Свободи" зреферував книжку д-ра З. Мельника "Soviet Capital Formation Ukraine 1928/29 - 1932". Я не мала можливости прочитати цю працю, але, цілком довіряючи об'єктивізмові інж. Ількова і повноті реферування, хочу висловити деякі свої думки.

Вважаю, що книжки з економіки України надзвичайно потрібні українцям як для того, щоб вони самі ознайомлювалися з переконливими фактами експлуатації своєї батьківщини Москвою, так і, головно, для того, щоб, маючи фундаментальні докази цього становища, могли передавати їх нашому іншомовному оточенню.

Д-р З. Мельник доводить, що Кремль проводив насильну колективізацію сільського господарства в основному з економічних причин, що є цілком вірно, а українці на еміґрації причину колективізації приписують головно політичним мотивам у боротьбі Москви проти українського народу.

Рецензент інж. М. Ільків у цій справі пише: „Такий погляд аж надто спрощує справу. Думка д-ра Мельника у цьому відношенні кидає свіже світло на проблеми колективізації і вимагає ці справи дослідити далеко глибше й ширше, враховуючи всі об'єктивні фактори та проблеми СССР у той час".

Погоджуюсь з твердженнями як д-ра З. Мельника, так і інж. Ількова, хочу тільки нагадати останньому, що свіжого світла тут немає. В книжці „Україна і Росія" бл. п. проф. К. С. Кононенка, що вийшла в 1965 році вже після смерти автора є цілий відділ, присвячений сільському господарству України, а в ньому розділи: „Суцільна колективізація не виходила з програмових засад большевизму", „Причини та цілі суцільної колективізації", „Проведення колективізації" та ще 5 підрозділів, що говорять про стан українського сільського господарства під владою Москви і про нову його руйнацію.

Отже, проф. К. С. Кононенко ще до виходу праці д-ра Мельника досконало уарґументував, що колективізацію Москва проводила значно більше з економічних, ніж з політичних причин. „Вона, — писав проф. К. С. Кононенко, — була породжена першою п'ятирічкою розбудови державно-капіталістичної промисловости та імперіялістичним характером російської держави".

На жаль, не можу прочитати книжки д-ра Мельника, щоб зрозуміти речення рецензента про те, що переливанню капіталу з сільського господарства в інші галузі економіки сприяло „витиснення з села непомірно великих примусових заощаджень".

Мабуть, тут ідеться про „державні позики", але вони: 1) не мали обігової вартости, 2) совєтський уряд анулював покриття їх і виграшів — вихід у тираж без покриття. 3) ні ці позики, ані совєтські гроші поза межами СССР не мали обігу. Крім, можливо, цих ніяких матеріяльних заощаджень на селі не було.

Переміщенню капіталу сприяли податок на товаровий обіг, заготівлі і система цін на сільськогосподарські продукти. Щоправда, грошова реформа та інші зміни в економіці у період НЕП'у нібито сприяли нагромадженню капіталу: натуральний „продподаток" був замінений на грошовий сільськогосподарський податок, для робітників і службовців введено податок на заробітну платню (прибутковий податок) і т. д., але потреба у виробах промисловости не сприяла - „примусовим заощадженням".

Не маю під рукою джерел, які давали б можливість проаналізувати деякі дані. Джерелом є тільки мій довголітній досвід роботи у фінансових установах, а саме — інструктором в Харківському Відділі Московського Народного Банку (кооперативного), в Промисловому Банку, в Народному Комісаріяті Фінансів — інструктором, коли уряд УССР був у Харкові, і пізніше на праці плановика.

Наводжу ці особисті дані для того, щоб сказати, що безпосередня праця дає деякі підстави розібратися в „неперебореннях" труднощах через свідому плутанину статистичних обчислень".

Хочеться тут сказати й про те, як тяжко і в якій напруженій атмосфері треба було працювати при складанні українського республіканського бюджету. Кожний інспектор працював у цілком відокремленій галузі, бюджет якої розробляв з керівником фінансового відділу того чи іншого наркомату. „Розробляв" — це значить воював з ним, бо треба було „укладатися в контрольні цифри, спущені Москвою".

Вертаючись до праці д-ра Мельника, жалкую, що не можу побачити з оригіналу, чи були враховані всі дані „свідомої плутанини статистичних обчислень". Інж. М. Ільків пише: „в роках 1928-32 в Україні зібрано 10,748.2 млн. рублів оборотового податку, з чого вона одержала шляхом перерахувань у республіканський, а через нього й у місцеві бюджети всього 743,8 млн. Отже, різниця в сумі 10,004.4млн. рублів залишилися в розпорядженні Москви і т. д.".

Багато промислових підприємств національних республік перебрала Москва. За станом на 1955 рік 66% усієї промисловости України за вартістю гуртової продукції було підпорядковане Москві і лише третина залишалась у підпорядкуванні республіканському урядові, і т. д.

В роках, що їх аналізує д-р Мельник, Україна була головним постачальником металу для машинобудівництва і металообробної промисловости Росії. (Україна давала ...

(Закінчення на стор. 4-ій)

Мих. Килимний

ЧУДОДІЙНА КОРА ПАУ-ДЕ-АРСО

Куритиба. — Сьогодні це сенсація Бразилії, завтра, певно, стане сенсацією всього світу. Давня леґенда про те, що південноамериканські індіяни вміють виліковувати пістряк та інші невиліковні недуги, тепер, здається, перестає бути леґендою.

Кілька тижнів тому в Куритибі центром загальної уваги стало досить поширене в країні дерево іпе, як називають його на півдні, або пау-де-арсо — на півночі. Згадане дерево прикметне тим, що коли воно рясно вкривається квітками, то листя на ньому ще немає, коли ж воно починає випускати листя, то квіти відразу зникають. В Куритибі росте воно на площах та у ботанічному парку.

І от, одного дня гурти людей, здебільшого з бандажами на обличчях, руках чи ногах, накинулись на пау-де-арсо, здираючи його кору. Хоч з припиненням, в справу втрутилася поліція, виставивши біля дерев спеціяльну варту, щоб зберегти їх від остаточного знищення.

За три - чотири дні поліція затримала вантажне авто з корою іпе. Спритний власник його, почувши, що в Куритибі виник надзвичайний попит на цей „товар", привіз його сюди на продаж з сусіднього естада Санта Катарина. Затримку поліція мотивувала непевністю, чи то дійсно кора іпе, а не іншого дерева, що може наробити хворим шкоди.

Тепер не лише в Куритибі, а й у всій Бразилії спостерігається справжня „лихоманка" в зв'язку з корою іпе. Зпід поли, а то й просто в жменях пропонують на продаж кору, про яку кажуть, що вона з іпе. Ціна на цей товар росте з години на годину. Офіційні медичні кола закликають почекати на висліди наукових досліджень.

Що ж викликало таке зацікавлення корою цих дерев?

У журналі „О Крузейро" з 18 березня ц. р. з'явилося інтерв'ю з д-ром Валтером Радамесом Асорсі під заголовком „Знайдено лік на пістряк". Д-р Асорсі фахівець від ботаніки, а не від медицини. Зацікавився він корою іпе-пау де арсо випадково. За його ж словами, в основі того випадку лежить глибока містерія.

У Ріо де Жанейро, — сказав він, — мешкає в бідній родині дівчина, хвора на пістряка, Лікарі визнали її стан безнадійним. І тоді дівчині дві ночі підряд приснився сон, в якому почула вона голос, що коли питиме вивар з кори іпе-пау де арсо, то незабаром видужає. Батьки роздобули тієї кори, висушили її, стерли на порошок, зробили з того порошку вивар і почали по чайній ложці давати. Дівчина пила тричі на день. І справді, незабаром вона стала на ноги, здивувавши всіх лікарів. Д-р Асорсі особисто переконався, що дівчина цілком видужала, після чого почав сам випробовувати кору іпе на різних хворих.

Один чоловік у місті Кампінасі мав пістряк язика. Язик опух і вкрився ранами. Йому почали давати тричі на день вивар з кори іпе. Протягом 40 днів язик вигоївся, і всякі познаки хвороби зникли.

Іншому чоловікові, після операції пістряка, стало ще гірше. Лікарі, втративши надію на видужання, впорскували йому морфіну, щоб заспокоювати болі. Хворий почав пити вивар з кори іпе і по 15-ти днях підвівся з ліжка, а по 20-ти днях відчув себе цілком здоровим.

Жінка середніх років мала пістряка кишок. Її п'ять разів оперували. Виглядів на видужання не було ніяких. Д-р Асорсі приписав їй пити вивар з кори іпе. Після першого ж дня лікування вона заснула, хоч до того часу не спала протягом 4-ох місяців. За 20 днів вона видужала.

Один мужчина мав пістряка в легенях. Він довго лікувався у різних шпиталях, перейшов безліч сеансів радіотерапії, але стан здоров'я не ліпшав. По тому, як почав вживати іпе, протягом місяця видужав і повернувся до праці.

Дівчина 11-ти років мала пістряк крови. Її стан уже був безнадійний. Але по одному місяці лікування корою іпе вона зелася на ноги і тепер знову вчиться в школі.

А ось мужчина 70-ти років. Пістряк язика, горлянки й стравоходу. Лікували чотири роки. Позитивних наслідків не осягнули. А вже після чотирьох днів вживання чудодійних ліків йому значно полегшало. Емеритований полковник „Фіоре Аматеа розповідає: „У моєї дружини був загальний пістряк. Важила вона всього 30 кілограмів. Вже попрощалася з усіма друзями. Видужала завдяки пау-де-арсо".

Жінка віком понад 60 років, хвора на пістряк шлунку. Оперована три рази. Допомогли їй вивар з кори іпе. Ось жінка 92-ох років. Мала пістрякову пухлину на голові. З поміччю іпе пухлина зникла.

Згідно зі свідченням д-ра Асорсі кора з іпе-пау де арсо виліковує такі хвороби: пістряк, білокрів'я, гастріт, виразку шлунка, коліт, ревматизм, цукрицю, сифіліс та інші венеричні хвороби, екзему...

Іпе-пау де арсо є двох видів — з жовтими і з рожевими квітками. Для лікування ніби краще надається дерево з рожевими квітками. Найкраще для ліків надаються дерева з північної країни, зокрема з естад Пернамбуко та Баія...

Старша жінка, моя знайома, на обох руках має давню екзему. Шість днів тому вона почала вживати вивар з кори іпе. Перед тим, як надіслати цю статтю до „Свободи", я зайшов до неї подивитися, як їй ведеться. Переконався на власні очі, що екзема зникла на три чверті.

Читайте українські книжки
і газети, бо часте читання
веде до просвіти,
а просвіта — це сила

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

РОДИННА ХРОНІКА З ЖИТТЯ ПОДІЛЬСЬКОГО ДУХІВНИЦТВА МИНУЛОГО СТОЛІТТЯ

Частина друга.

ПРІСЯ

(7)

А потім починалися казочки, загадки, приказки та приповідки, а головно — співи. Для Петруші співи були наївні, дитячі співаночки: про хлопчика-горобчика, що на скрипочку грає, про рибу, що танцює з раком, про козу-дерезу... Отець Василь знав безліч усяких пісень. Обидві донечки відразу засвоювали їх мелодію, а далі батько вчив їх різних модуляцій, щоб той спів у трьох виходив ще кращим. І пісня летіла покоєм та дзвінка, то тихенько бриніла, то рвалася кудись у далечінь, а то завмирала під гаті, але голос у нього скоєсь рипів, і, хоч батько йому не забороняв співати, сестрички легенько штурхали його то з одного боку, то з другого — мовчи, мовляв, не псуй. І він, бідака, замовкав, хоч його дуже кортіло співати. Отже, він тільки слухав той гарний спів і подивлявся на все життя, а коли сам співав, то тільки десь у полі або в лісі, де ніхто не чув.

В утульному кабінеті о. Василя межи співами велися цікаві розмови. Діти були певні, що їхній батько знає все чисто на світі і ставили йому різні питання, власне питався Петруша, а дівчата чекали і слухали, що батько скаже. У Петруші була дуже хитромудра головка, в якій було повно несподіваних думок, і про що б не говорилося, він усе знаходив якесь запитання. Звичайно, він ще був зовсім малий, і питання його були дитячі. Наприклад, він хотів знати, що їдять янголи на небі, або чому чорти мають копита та хвіст. Коли ж о. Василь пояснив, що чортів нема, що це вигадки, які діти почують від старших темних людей, Петруша не давався:

— А дід Семен оповідав, що в лісі на болоті вночі на Івана Купала повно чортів...

— Це така сама казка, як багато інших казок, що мають на меті навчити людей розуму. До лісу вночі на болото дуже небезпечно ходити, бо легко можна загубити стежку і втопитися. Тому дід Семен лякає чортями.

Петруша не здавався.

— А я сам бачив чорта!

— Де? Коли?

— Коли ми з хлопцями лазили на дзвіницю. Там під сходами є такий образ, де чортяка з рогами, хвостом і копитами жене грішників до пекла.

— Ну бачиш, цей образ намалював другий дід Семен, також, щоб відстрашити людей від гріхів. Але це також вигадка.

Петруша звичайно мав ще питання, але о. Василь вставав і відпускав дітей, а сам ходив по кабінеті і думав:

„Капосні хлопчиська, куди тільки вони не залізуть! У перший же день в Десерні відразу наказав я старості добре заховати той старовинний образ, щоб завезти його згодом до архіву. Староста сховав, ще й допоки забив шпару під сходами, а ті збитошники вишпорталі. Добре знаю, чия це витівка. Що тільки з цього Петруші буде? От і Пріся часами нарікає. І вона їх ніколи не боїться, бо потім стає ще гіршим. Зачинила була його за кару до вітальні на годину. Спочатку бешкетував, кричав, бив ногами в двері, лементував, а потім нараз стало тихо. Злякалася Пріся, відчинила двері, а те хлопченя здійняло з себе штанці, подерло на пасочки, поставило на стіл стілець, вилізло на гору та й прив'язує їх до гака від лямпи, щоб завішатись!

Непокірна, свавільна, завзята вдача!

Чи не озивається в ньому кров діда Ілії?

А який він здібний, розуму голову має! Тяжко ним керувати, але в науках може далеко піти".

Колись приніс був о. Василь від дідича глобус, показував і розказував дітям про землю. У Петруші очі розгорілись, хапав кожне слово, але раптом категорично заявив:

— Це неправда, цього не може бути!

Коли батько спитав його — чому? — він відповів: „Як же вода може триматися в морі, коли земля повертається з морем униз? Та ж тоді вода мусить виливатися так, як з відра, а не триматися землі та ще й крутитися разом з нею".

Хлопцеві було заледве шість років, але думки в нього були ясні, сміливі, критичні і незалежні.

Батько мав не раз великі труднощі, щоб своєму синкові пояснити все так, щоб задоволити його цікавість.

Пріся, подивляючи надзвичайну терпеливість свого чоловіка, іноді казала:

— Та дай йому доброго ляпаса, щоб не морочив тобі голови!

З нею була розмова коротка, на її думку, діти мали беззастережно слухатися старших і не турбувати їх дурними балачками.

Євгенія

Пріся строго виховувала своїх дітей, але Женя в усьому була така чутлива, що ніби відгадувала думки та бажання своєї матусі, і тому ніколи не давала приводу до гніву або навіть невдоволення.

(Далі буде)

Петруша пробував підтягати...

Зустріч з новообраним заступником президента УНР проф. М. Степаненком

Ню Йорк. — 22 квітня, новообраний Заступник Президента УНР проф. Микола Степаненко гостив у себе коло тридцяти видатних діячів політичного і громадського життя, які прибули привітати його з обранням на це відповідальне становище і обмінятися думками з приводу важливих і злободневних питань українського життя.

Серед присутніх гостей були: Архиєпископ Мстислав, голова ПУН О. Штуль-Жданович у супроводі д-ра З. Городинського, д-ра В. Комаринського та п. С. Букшованої, д-р М. Прокоп, ред. Р. Ільницький, інж. Б. Гасцький, ред. М. Галів, полк. П. Самойлів, дир. І. Крамаренко, інж. Д. Кузик, дир. І. Шепарович, проф. І. Паливода, д-р С. Ріпецький, полк. В. Кедровський, проф. М. Воскобійник, мгр. Ю. Нагорний, д-р Т. Сендзік, проф. Е. Федоренко, проф. В. Григоренко, ред. А. Драган, д-р Я. Падох, інж. А. Гудзовський, д-р Б. Олесницький, д-р Т. Гунчак, д-р І. Фізер, мгр. О. Олесницький, д-р Б. Цимбалістий, інж. Я. Ощудляк.

Новообраний заступник Президента проф. Микола Степаненко щиросердечно привітав присутніх гостей, підкреслюючи, що головна мета цеї зустрічі — „поширити коло запрошених і зблизити людей „першого ешелону нашого національного фронту, дати їм нагоду взаємно себе пізнати, ближче зійтися та обмінятися думками".

„Наші вороги і недруги, — підкреслював проф. М. Степаненко, — роблять усе можливе, щоб ми себе найменше знали, шанували і довіряли. Вони розуміють дуже добре, що в такій атмосфері насторожености, штивности, підозріливости, відчужености нас легко ділити й панувати та постійно вигадувати якінебудь непорозуміння, уявні „фронти" й запеклі бої на них за несуттєві, дрібні справи, штучно перебільшені до рівня національної рації, або, як говорив в кулюарах 6-ої Сесії УНРади д-р І. Жегуц, — „підсувати нам домашні задачі". Тому, на мій погляд, не має нічого важливіщого під цю пору, в цих дуже несприятливих і винятково складних обставинах, зумовлених еґоїстичними інтересами вершителів долі світу, як: на „домашні задачі" ворогів і недругів відповісти витворенням щоразу зростаючого погідного домашнього підсоння між людьми, відповідальними за українське життя на еміграції і між їхніми однодумцями". — Своє привітальне слово новообраний 6-ою Сесією УНРади заступник Президента УНР проф. М. Степаненко закінчив тостом за здоров'я й успіхи новообраного Президента УНР Миколи Лівицького.

Після того з привітами й промовами виступали видатні політичні й громадські діячі: Архиєпископ Мстислав, голова ПУН Олег Штуль-Жданович, проф. І. Паливода, полк. В. Кедровський, ред. Р. Ільницький, д-р Б. Олесницький, дир. І. Крамаренко, проф. М. Воскобійник, д-р Я. Падох і полк. П. Самойлів. Всі промовці, вітаючи проф. М. Степаненка з вибором на високе становище в Державному Центрі УНР, раділи з наслідків Ювілейної Сесії УНРади та закликали до енергійної підготовки й підтримування Світового Конгресу Вільних Українців. Архиєпископ Мстислав зокрема висловив задоволення із перебігу Сесії і з призначення д-ра А. Фіголя Головою Виконавчого Органу, який, як людина позапартійна, знайде широку підтримку серед нашого громадянства. Владика висловив надію на те, що теперішній Голова В. О. перебере також у свої руки ресорт фінансів і, як видатний знавець цієї ділянки та добрий організатор, забезпечить матеріяльну базу для успішної праці установ Державного Центру УНР.

Голова ПУН ред. О. Штуль-Жданович, вітаючи новообраного заступника Президента висловив надію, що відмоложений Державний Центр УНР законтивізує свою діяльність. Призначення Головою В.О. людини позапартійної Голова ПУН вважає великим успіхом, бо цим самим праця ДЦ УНР буде пов'язана із широкими колами громадянства. Вказуючи на можливість заникання політичних середовищ в умовах еміграції Голова ПУН ред. О. Штуль-Жданович підкреслив необхідність вже тепер починати будувати оперативну працю визвольної української справи на громадських силах еміграції. Голова ПУН закінчив своє слово закликом зосередити всю нашу увагу на підготовці й перепровадженні СКВУ, який безсумнівно відбудеться в листопаді ц. р.

Найстарший серед присутніх заслужений діяч проф. І. Паливода, із зворушенням заявив, що українські соціялісти ніколи не залишать Державного Центру УНР і Української Національної Ради, будівничими яких вони були 50 років тому на рідних землях і співорганізаторами 20 років тому на еміґрації. Він запевнив, що українські соціялісти в дуже короткому часі повернуться до активної праці в Установах Державного Центру. Присутні з великим задоволенням прийняли цю заяву визначного й відповідального діяча українського соціялістичного руху і проспівали йому многоліття.

Речник новоприйнятого до УНРади середовища — ОУНз ред. Р. Ільницький запевнив, що його середовище має на меті затіснення співпраці із усіма партнерами, а тим самим скріплення самого Державного Центру УНР. Він зокрема запевнив ті організації, які невтомно працювали в напрямку поширення консолідації, а тим самим і в напрямку прийняття ОУНз до УНРади, в тому, що ОУНз лояльно і чесно зробить максімум можливого для зміцнення, активізації і розбудови єдиного державно - політичного центру УНР.

Д-р Б. Олесницький висловлюючи свою приватну думку, заявив, що широкі кола громадянства щиро підтримують здорові прояви праці політичних чинників, якщо ці прояви йдуть у напрямі внутрішнього замирення та координації визвольної політики в справі визволення України. Така постава нашого громадянства ґрунтується на величних ідеалах 22 січня 1918 і 1919 років і її, цю поставу, можна окреслити як великий і поступово атракційний рух 22 січня.

Співробітник сл. п. Симона В. Петлюри, кол. Гол. Інспектор Армії УНР, полк. В. Кедровський, нав'язавши свої думки до однієї розмови з Головним Отаманом, підкреслив свою і Симона Петлюри глибоку віру в молоде покоління, яке відновить величний храм УНР. Він також пригадав добрий звичай, що існує в американському громадському й політичному житті, — дискутувати й сперечатися перед прийняттям рішень і перед та в час виборів, але підпорядковуватися й лояльно працювати разом після того, як рішення чи вибори перейшли навіть більшістю одного голосу.

Підтвердженням того, що віра Симона Петлюри і його співробітників та старшої ґенерації, яка будувала УНР, має свої тривалі підстави, був виступ одного із основоположників Українського Революційно - Демократичного Руху проф. М. Воскобійника. Він відзначив безпосередню спорідненість цього Руху із ідеями й творцями УНР та глибоке усвідомлення відповідальности за дальшу долю українських національно - державних змагань, що його виявляють молоді петлюрівці.

Директор І. Крамаренко також висловив вдоволення з наслідків Ювілейної Сесії та з факту приходу молодих сил до керівних становищ у Державному Центрі УНР. Як і інші промовці, він покладає великі надії на нового Голову Уряду Української Народної Республіки д-ра А Фіголя.

Визначний діяч Українського Конгресового Комітету Америки й Українського Народного Союзу д-р Я. Падох від себе особисто закликав до замирення й тіснішої співпраці на громадському відтинкові й підкреслив, що Український Народний Союз завжди був і залишиться, вживаючи популярного вислову американських українців старшої генерації, — „Батьком Союзом", а не батьком для одних і вітчимом для інших.

Коротким і як завжди конкретним та вимовним було привітальне слово полк. П. Самойлова, що висловив вдоволення широких кіл колишнього вояцтва УНР і членства Українського Національно-Державного Союзу наслідками Ювілейної Сесії.

Усіх промовців представляв і уділював їм голос секретар Координаційного Комітету д-р Т. Сендзік.

Після цих поодиноких виступів присутні ще довго обмінювалися інформаціями та своїми поглядами на важливіш й злободенні питання нашого громадського і політичного життя, а приємна домашня атмосфера справді сприяла скріпленню дружби й готовности до тіснішої співпраці.

Пресове Бюро
Координаційного Комітету
в ЗДА

ПОВІДОМЛЕННЯ УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ

„25 квітня 1967 року о 15 годині 40 хвилин на мосту ім. Патона сталася аварія з пасажирським автобусом Київського автобусного парку ч. 2, який їхав по маршруту Бровари — Палац спорту. Аварія сталася внаслідок порушення водієм автобуса правил обгону транспорту. Обганяючи на мосту вантажну автомашину, автобус зачепився за буфер трамвая, в результаті чого розвернувся в лівий бік, перетнув міст, збив мостову огорожу і впав у ріку Дніпро. На врятування людей були негайно послані відповідні технічні засоби і команди водолазів. З числа тих, хто був в автобусі, 5 чоловік врятовано, їм подано необхідну медичну допомогу. 27 чоловік було витягнуто з ріки й затонулого автобуса мертвими". („Радянська Україна" з 28 квітня).

Шикаго, Ілл.

КООПЕРАТИВНІ ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ"

Річні Загальні Збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" відбулися 19-го лютого. Такої діловитости і дружнього настрою, солідарности й солідности та уваги при обговоренню справ, як спостерігалось на цих зборах, рідко коли можна бачити. Збори „Самопомочі" були прикладним винятком, і їх предсідник Р. Мицик оправдано сказав наприкінці: „Таких милих зборів ще ніколи не було!"

Відкриття зборів, затвердження порядку нарад і відчитання протоколу попередніх зборів відбулись з офіційною формальністю.

Ідейно - піднесеною була вступна звітня промова президента кооперативи Р. Мицика. Він, згадавши досягнення „Самопомочі" за минулих 15 років її існування, підкреслив важний здобуток цієї установи: участь в працях завідуючих органів п'яти осіб молодшого покоління. В заключенню своєї промови він підніс гасло — „через поширення кооперативного руху — до всебічного зросту українського господарського життя, що є основою всіх культурно - громадських стремлінь української етнічної групи."

Звіт про діяльність кредитівки подав екзекутивний директор Ом. Плешкевич. Звітодавець зосередив увагу учасників зборів на таких тезах: Ціль кооперативного руху, до якої змагала кооперація в Рідним Краю, лишилась напрямною і для нашої праці за океаном. Кооперація вимагає практичного примінення засад любови до ближнього та свідомости спільноти господарських потреб. Політика проводу „Самопомочі" була понадпартійною і понадконфесійною. „Самопоміч" є українською установою, що запевнив закон і що здійснено в практиці. „Самопоміч" входить в велику кооперативну сім'ю в ЗДА, що об'єднує 30.000 кооператив, має 9 мільярдів капіталу і 20 мільйонів членів. На цій величезній господарській силі базується забезпечення всього майна, вкладів і позичок „Самопомочі" від будь-якої втрати через централю кредитових кооператив КЮНА.

„Самопоміч" в Шикаго має понад 4,000 членів і її білянсова сума перевищила 6 мільйонів долярів, але це ще є малий відсоток скооперування членства. Причини: брак свідомости про вигоди з користання дешевим консумпційним кредитом в нашій кредитівці. Українське організоване громадянство не доцінює значення кооперативного руху як фінансової підстави національно - культурного розвитку нашої спільноти в ЗДА. Тому 30% капіталу нашої кредитової кооперації в ЗДА, то є коло 10 мільйонів долярів лежать в банках, а прекрасні можливості розвою українських промислових і торговельних підприємств не здійснені. Український кооперативний рух має всі підстави до розвитку в демократичній системі ЗДА.

Дир. О. Плешкевич подав головніші позиції, бо докладні відомості про фінансову господарку за 1966 рік наведено в „Бюлетеню", що вийшов перед зборами. Згадаємо тут деякі з них: 6.158.762.19 дол. капіталу „Самопомочі" ульоковано — 68% в позиках, 29% — в депозитах (бонди й банки) і 3% в інших активах. Резервовий капітал збільшився за 1966 рік на 55.455.95 дол. і на 1.I.1967 р. виносить 290.711.48 дол. Дивіденди за минулий рік виплачено в сумі 221.380.30 дол., оплативши заощадження членів під кінець року по 4.5%.

Звертає на себе увагу мале заінтересування членства найдешевшим кредитом, що його дає „Самопоміч" на купівлю авт. За минулий рік видано на цей предмет тільки 171 позичку. Подібне нешироке використання вигідного кредиту помічається серед членства і на закупно предметів домашнього устаткування, консолідації довгів і т.п. Прикрим є мале заінтересовання надзвичайно вигідними державними позичками для студентів, яких видано за цілий рік лише 9.

Дир. О. Плешкевич поінформував про діяльність Інформативно - Організаційного реферату. Звіт його виказав 17 опублікованих статтей в різних часописах, видання двох чисел „Бюлетеню", ювілейної брошури, сотні оголошень в часописах і в програмках різних урочистостей, тисячі летючок, влаштовання вистави „Камінний Господар" Нового Театру з Ню Йорку та зустрічі членів кооперативи й прихильників з нагоди ювілею і т.д.

Звіт Кредитового Комітету подав його голова п. В. Попадюк. Він підкреслив зріст у видачі позик на суму 300,000 дол. проти попереднього року на промислові й торговельні цілі. Натомість не збільшилось запотребовання на т. зв. консумційні кредити. В. Попадюк аналізував причини цього явища та підніс думку про необхідність активнішої роз'яснювальної чинности серед членства, щоб члени не збагачували фонди інших фінансових установ, платячи там вищі, ніж у „Самопомочі" відсотки та накладні оплати, яких у „Самопомочі" нема, а зверталися за консумційним кредитом до своєї кооперативної установи за гаслом „свій до свого"

Звіт Контрольної Комісії подав її голова інж. Д. Григорчук. Перевірено і стверджено правильність записів і підрахунків інвестицій, резерв, дивідендів і всіх приходів і розходів. Контр. Комісія підчеркнула ощадність господарки та дбайливість праці Дирекції кооперативи та сконстатувала, що в порівнанні з заплянованим бюджетом в 1966 році Дирекція кредитівки осягнула доходу більше на 9.832 доляри. Крім того, Контр. Ком. відмітила повну співпрацю Дирекції, що проявлялось в однозгідності ухвал на її засіданнях, та поставила внесок на уділення абсолюторію проводові кооперативи.

Дискусії над звітами мали конструктивний характер. Головним змістом їх були об'єктивна аналіза праці „Самопомочі" та обміркування заходів для її дальшого розвитку. По дискусії збори одноголосно прийняли звіти, затвердили білянс за 1966 рік та уділили абсолюторію Управі.

Збори були вдоволені з праці кредитівки, а тим самим — і оправданим довір'ям до її завідуючих органів. Вибір шести членів Ради Директорів і двох членів Кредитового Комітету вирішено одноголосно. Всіх уступаючих членів переобрано на дальшу каденцію, крім одного, що виїхав з Шикага.

Т. Торський

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Журнад „КЮ" про Музей в Українському Інституті Америки

Ню Йорк. — У найновішому числі інформаційного журналу „КЮ", з 6-го травня, що виходить багатотисячним накладом для 8-мільйонового м. Ню Йорку та околичних міст, на стор. 16-й поміщено ілюстровану фотознімкою з 2-х українських ляльок-гуцуликів вістку про відкриття Музею Народного Мистецтва в Ню Йорку, в Українському Інституті Америки. Подано також адресу: 2 Схід 79 Вулиця і 5-та Авеню. У замітці, написаній надзвичайно тепло, сказано, що хоча писанки, розмальовані від руки, та весільний коровай і не є звичайними експонатами для музею, але їх можна тепер оглядати в „люксусовому приміщенні колишнього Стайвесан-менсіону", у найновіщому міському Музеї". Сказано також, що там зібрані зразки народного українського мистецтва, включно з районом Карпат, килими — подано в оригіналі це слово, а вже потім переклад „раґс" — писанки, ляльки в народнійноші тощо, Крім того, „КЮ" переповідає гарну українську леґенду про те, що коли б хтось розбив писанку то страшні передпотопні потвори зруйнують землю. В кінці подано інформацію, що Музей відчинений від 3 год. дня до 6-ої вечора від вівтірка до п'ятниці включно, а також в суботу й неділю щотижня.

2.000 АРАБСЬКИХ СТУДЕНТІВ УЛАДИЛИ В АЛЬЖИРІ вуличну демонстрацію проти політики Америки у В'єтнамі, вибили вікно в Американському культурному центрі та спалили перед його будинком ляльку президента Джансона. Поліція розігнала студентів.

СОЦІЯЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В 1966-му РОЦІ виплатило 22.8 мільйона осіб пенсій на суму 20-ох більйонів дол. Ця сума була на 1.7 більйона дол. більша в порівнянні з 1965-им роком. Число тих, які діставали чеки з соціяльного забезпечення в минулому році, збільшилося на 1.9 мільйона в порівнянні з 1965-им роком. Комісар соціяльного забезпечення Роберт М. Болл повідомляє, що число осіб, які користають із соціяльного забезпечення в цьому році перевищує 23 мільйони. 17.6 мільйона діставали пенсії, бувши у віці понад 62 роки; 1.7 мільйона осіб були молодші від 62-ох років як нездібні до праці або на їх утриманні. Вдів і дітей по пенсіонерах було 2.7 мільйона.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що у вівторок, 9-го травня 1967 року
відійшов від нас у Вічний Спочинок
наш Дорогий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ПЕТРО ЗАДОРЕЦЬКИЙ

б. член Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, 361 Відділ УНСоюзу, б. член-основник 204 Відділу УНСоюзу в Ню Йорку ім. Гончаренка, дійсний член і основник Т-ва „Свобода" 194 Відділ УНСоюзу в Ню Йорку, член парафії св. Юра в Ню Йорку і Пресв. Родини у Вашингтоні, член місцевого Відділу УККА та член Об'єднання Українців у Вашингтоні та довголітній керівник першої української радіо-програми в Ню Йорку.

Народився 4-го березня 1884 р. в містечку Стрілеська Нові, повіт Бібрка, Зах. Україна.

ПАНАХИДА буде відслужена в п'ятницю, 12-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 13-го травня 1967 р. о год. 9:30 рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра при 7-ій вулиці в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Івана в Маспет, Л. Ай.

Горем прибиті:
доньки: ОЛЬГА з мужем ВАСИЛЕМ РИБАКОМ і синами ВАСИЛЬКОМ і МАРКІЯНОМ
ВІРА з мужем ДЖОРДЖ ЛЕДЖЕР з сином ПЕТРОМ
син: ВОЛОДИМИР з дружиною СОФІЄЮ і дітьми КАТРУСЕЮ, ПЕТРОМ і ГАЛЕЮ

ГОЛОВНА РАДА
НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ім. ШЕВЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
і
ДЕЛЕҐАТУРА УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в ЗДА
діляться сумною вісткою про те,
що дня четвертого травня 1967-го року
відійшов у Вічність на 92-му році життя в Мюнхені,
видатний український педагог і вчений, вихованок і пізніший професор Київської Духовної Академії, проф. Інституту Н.О. в Полтаві і Педінституту в Сталінграді та довголітній професор і почесний доктор Українського Вільного Університету в Мюнхені.

сл. п. Професор
ГРИГОРІЙ ВАЩЕНКО

Покійний відомий українській спільноті на еміґрації своїми працями про методи виховання та виховання характеру у молоді, як також своїм тісним зв'язком із студіюючою українською молоддю.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося болючою вісткою з Родиною і Знайомими,
що в суботу, 6-го травня 1967 р. на 89-му році життя,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла у Вічність
наша МАМА, СЕСТРА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

МАРІЯ з ІЛЬНИЦЬКИХ КОЦКО

вдова по сл. п. Антонові, учасникові Визвольних Змагань, поруч. УГА, жертві Чотирокутника Смерти (брата сл. п. Адама Коцка).

ПОХОРОНИ відбулися в дні 8-го травня 1967 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж., на Український Православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
доньки: ОЛЬГА з мужем ВОЛОДИМИРОМ, дітьми МИКОЛОЮ і МАРТУСЕЮ, зятем ТОМОЮ і внуком БОГДАНОМ
ІРИНА (в Україні) з дітьми ЯРЕМОЮ, ІГОРОМ, ЛЕСЕЮ, з невістками і внуками
брат — ВИТОВД в Німеччині, з дітьми: ОЛЕСЕМ, СТЕПАНОМ, ДОРОЮ, невістками і внуками

Гуцульський Храм відбувся на Союзівці

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ляка з Мюнхену, письменника М. Ломацького, Управи Українського Музею і Бібліотеки в Стемфорді, проф. Д. Горняткевича, інженера А. Кущинського б. ком. Гуцульської Січі. Також наспіла листівка з рідних Карпат як німий привіт від поневоленої Гуцульщини.

Ввечері того ж дня відбувся в залі „Веселки" вечір мистецьких виступів гуцульських ансамблів, а саме квартету „Верховина" під керівництвом п. О. Глібович, з мельодекламацією та вокальною програмою на гуцульську тематику. Виступав також танцювальний ансамбль СУМА під керівництвом О. Ґензи, що виконав українські, зокрема гуцульські танки, та на закінчення вирежисеровано гопака. Численно зібрана публіка гаряче оплескувала виконавців. На закінчення першого дня Храму відбулася гуцульська забава під звуки троїстих музик та керівництвом М. Мочерняка.

Другого дня Храму, в неділю 7 травня 1967 р., о. парох. проф. Л. Гузар відправив Службу Божу, а з черги, під тужливі звуки трембіти, о. Парох проспівав панахиду за померлих гуцулів в Краю і на чужині, зокрема за сл. п. В. Гаврилюк, що померла напередодні Храму у Філядельфії. З цієї нагоди присутні зложили більшу суму на пам'ятник для померлої.

Того ж дня відбулися ділові наради Гуцульської Ради. Звіти зложили: інж. Р. Вергун — з діяльности Президії Г. Р., подаючи дезидерати на майбутнє. Про діяльність Культурно - Видавничої Комісії доповідав інж. Р. Кобринський, зокрема про підготовку до видання реґіонального гуцульського Збірника. Він же ж передав привіт і побажання квартальникові „Гуцулія" в Шикаґо. При цій нагоді покликано до життя Кураторію Музею „Гуцулія" в Гантері під кер. І. Лелета. Того ж дня Статутова Комісія відбула також свої наради та схвалила скликати окрему конференцію в тій справі в червні ц. р. в Боффало.

На закінчення Храму мистець М. Мороз, визначний маляр Гуцульщини, дав доповідь про свою творчість та висвітлив численні прозірки своїх картин, а саме краєвидів, композицій і портретів. Цю конференцію відкрив інж. Р. Кобринський вступним словом, познайомлюючи присутніх з життєвим шляхом мистця та характеризуючи його малярську творчість в краю і на чужині.

З нагоди Гуцульського Храму інж. Р. Вергун дав інтерв'ю про працю Товариства — для „Голосу Америки". Гуцульський Храм, що мимо непривітливої погоди, стягнув багато гуцулів та гостей, навіть з віддалених Осередків — закрив, під звуки трембіти, інженер Р. Вергун.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

„ПАМ'ЯТЬ ГЕРОЇВ СВЯЩЕННА"...

Під таким наголовком у „Молоді України" з 28 квітня повідомлено про постанову ЦК ЛКСУ (комсомолу) щороку від 2 до 9 травня влаштовувати „Тиждень пам'яті героїв", що полягли в боях за совєтську владу. У ті дні комсомольці мають впорядковувати братські могили, обеліски, реставрувати місця стоянок червоних партизан, влаштовувати „факельні походи до місць загибелі борців за народне щастя"... При тому, очевидно, вислухувати відповідні доповіді, скеровані проти всіх тих, хто боровся з тими героями...

СТВОРЕНО НОВИЙ ІНСТИТУТ НАФТИ І ГАЗУ

Для ще прискорішеного випомпування природних багатств з української землі, до „50-ліття жовтня" відкрито у Івано-Франківському (м. Станиславові) новий Інститут нафти і газу, ректором якого призначено Є. І. Шелєпіна. Цей Інститут „створено на базі Львівського політехнічного інституту", про що повідомила „Радянська Україна" з 28 квітня.

БУДЕ ПОКАЗАНА ОПЕРА Б. ЛЯТОШИНСЬКОГО „ЗОЛОТИЙ ОБРУЧ"

Створена ще в 1930-их роках композитором Борисом Лятошинським опера „Золотий обруч", за повістю Івана Франка „Захар Беркут" буде показана незабаром у Києві, в опері ім. Т. Шевченка. Недавно в Києві було виконано його нову П'яту симфонію „Слов'янську" — про багатирів Київської Руси в боротьбі проти татаро-монгольських напасників, як той свій твір пояснив сам композитор у „Культурі і Житті" з 30-го квітня.

ПРЕМІЇ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА ЗА 1967 — БЕЗ УКРАЇНЦІВ

У совєтській пресі опубліковано прізвища нагороджених премією „імени Леніна" за досягнення в галузі літератури і мистецтва". Між нагородженими — М. Свєтлов, І. Мойсєєв, Р. Сімонов, Ю. Піменов. З усіх „нацменів" нагороду одержав лише один, композитор Кара Караєв, за музику до балету „Стежкою грому", і то не відомо, звідки походить, бо його в офіційному повідомленні названо лише „народним артистом СССР".

ДО АНАЛІЗИ ТВОРЕННЯ КАПІТАЛУ...

(Продовження зі стор. 2-ої)

ла 63% продукції сталі і 47% прокату сталі).

Найбільший трест в Україні „Юґосталь", об'єднання для видобутку вугілля, велика хемічна промисловість, одною з галузей якої було об'єднання під назвою „Донбас - соди", та ще деякі, назви яких не пам'ятаю, були трестами всесоюзного значення, підпорядкованими цілком Москві, і їх гуртова продукція була в розпорядженні Москви. Очевидно й керівників тих трестів призначав центр.

Але, оскільки ця промисловість мала для СССР величезне значення, Москва мусіла вкладати кошти в основні її фонди, кредитувати обіг, тобто не тільки забирати продукцію, але й сприяти розвиткові цієї промисловости.

Таким чином з суми 10,004,4 млн., яка була в розпорядженні Москви, частина повернулася або залишилася таки в Україні, хоч формально за звітами і статистикою було інакше.

Основне керування трестами „всесоюзного значення" належало Москві, але безпосереднє керування фінансами, контроля виконання бюджету, розподіл кредитів і контроля їх використання лежали на Промисловому Банку, що був у Харкові, де я працювала одним з інспекторів. Кожний інспектор відповідав за фінанси, звітність і т. д. одного або кількох середніх або малих трестів.

Робота була нелегка і нервова, бо завжди провину або недотягнення комуніста перекладалося на безпартійного фахівця.

При цій нагоді хочу нагадати про книгу проф. К. С. Кононенка (535 сторінок) „Україна і Росія", яка охоплює соціяльно - економічні підстави української національної ідеї за 1917-1960 р. Перша частина цієї книги під тією ж назвою дає історію економічних взаємин між Україною і Росією за роки 1654-1917 і видана англійською мовою.

Тепер Український Технічно - Господарський Інститут в Мюнхені підготовляє видання обох частин німецькою мовою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ТРАВНЯ 1967 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Зап. Січ — 325 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі, при Grand St. Проситься чл. прибути, бо є важні справи до полагодження. Рівнож просимо довжників вирівняти свої вкладки. — В. Клавзник, предс., С. Влагий, секретар.

СУБОТА, 13-го ТРАВНЯ 1967 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 182 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Говп Аве., Пассейк, Н. Дж. — Управа.

НЕДІЛЯ, 14-го ТРАВНЯ 1967 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. зараз по співаній Службі Божій о год. 11:30 р. в залі церкви св. Йосафата, 5720 State Rd, Parma, Ohio. — І. Попович, предс., М. Вобечко, секр.

СЕРЕДА, 17-го ТРАВНЯ 1967 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Fleet St. Проситься членство прибути на збори приєднувати членів до Відділу. — І. Патуляк, предс., Н. Костик, секретар.

НЕДІЛЯ, 21-го ТРАВНЯ 1967 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. С-во Пресвятої Діви Марії повідомляє, що Річне Спільне Причастя С-ва (Annual Communion) відбудеться на Службі Божій о год. 8-ій ранку. По спільному Причастю відбудеться спільний сніданок в церкві св. ап. Петра і Павла, W 7th St. По сніданню відбудуться місячні збори. — Йоанна Добрянська, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 5806. Узбережжя кістяків.

— Професоре, вітайте Тарзана, — сказав Дік Ґрін. — Він врятував нам життя. Тейт сміявся. — Я радий ... У вашому імені і цілої експедиції ...

— Я є антрополог, — пояснював Тейт. — Я потребую сильних помічників, бо я прямую до небезпечної території ...

— Це заборонена частина південної Африки ... Принагідно говорять нам про неї як про „Узбережжя кістяків!"